

Město je fascinující a mnohoznačný fenomén provázející lidstvo již pět a půl tisíce let. První civilizace vznikaly právě ve městech a v období vzniku prvních měst došlo k nevídanému urychlení lidského poznání. Ve městech se koncentruje majetek, moc (ať už duchovní nebo světská) i symbolické významy vysvětlující kulturu a osvětlující její hodnoty a normy. Právě proto utopické představy, které chtěly změnit společnost k lepšímu, často buď popisují ideální uspořádání města, nebo ho naopak chtějí úplně zrušit.

Tato práce je věnována urbánním utopiím, tedy vizím alternativního uspořádání města a organizace jeho života. Zvláštní místo mezi nimi zaujímají urbanistické utopické projekty, vytvořené uznávanými architekty a urbanisty, které vešly do oficiálního urbanismu dvacátého století a ovlivnily tak skutečnou podobu některých současných měst nebo jejich čtvrtí.

První kapitola shrnuje obecný význam města pro lidskou kulturu.

Všimneme si, že městské prostředí je důležité pro specifický typ lidské společnosti – pro otevřenou společnost. Zmíníme se o myšlenkových proudech a aktivitách, které chtějí město zničit a proč. Ukážeme, že urbanistické utopie, které plánují radikální přestavbu města, jsou jednou z forem nenávisti vůči němu. V podkapitole nazvané Životní prostředí a společnost se pokusíme ukázat, proč má hmotné prostředí vliv na jednání a myšlení jedince a jaký je vztah mezi krajinou, strukturou lidských sídel a dominantními náboženskými, kulturními a politickými představami společnosti.

V následující kapitole nastíníme nejvýznamnější urbanistické utopie počátku dvacátého století, jejichž ikonografie, výrazové prostředky, metody, pojmy a slovník hluboce ovlivnily oficiální urbanismus a plánování měst v období po druhé světové válce a díky setrvačnosti sídelní struktury jsou dodnes čitelné v podobě našeho hmotného prostředí, které tvoří kontext našeho jednání.